

נקודה למחשבה

100

Nekuda52
@gmail.com

אהב חידות?

היכן ראינו שציבור צריכים להוציא ספר תורה ולקרוא בו רק שלושה פסוקים בברכות ואף שלא בשעת התפילה? מטרונות זקנקלו בטייח פוס יעקב לזנה

הידעת?

בירושלמי (ראש השנה ב) אמרו שהקיע של מים והכוכבים של אש, והן דרים זה עם זה ואינן מוזיקן זה את זה, לפיכך 'עושה שלום במרומיו'

התודה והברכה

לרב שמעון מרגי הי"ו שתרם מכישוריו לעיצוב החדש של העלון ה'ישרה ברכה במעשה ידיו

לקטוף עלון

לזרום. כך למדתי על בשרי, שלאדם יותר קל למצוא מגרעות בחברו מאשר מעלות, יותר קל להתלונן ולבקר אחרים, מאשר לפרגן ולשבח... ואם כבר מדברים על תלונות, נספר... תליין ונידון למוות צועדים במעבה היער בדרך לתלייה, לפתע התחוללה סופת שלגים, הנידון למוות אמר "איזה קור כלבים, חבל שלא הבאתי מעיל", אמר לו התליין "מה אתה מתלונן, אני עוד צריך לחזור..."

בתחילת הדרך, העלון הודפס בכמות של 100 עותקים בשחור לבן, במדפסת ביתית של חבר. עם הזמן, טיפסנו ל-150 עותק, אח"כ 200, ואז הבנו שצריך להעפיל ל-1000 עלונים שיודפסו בבית דפוס מידי שבוע, עלות גבוהה יותר, שסובסדה מתרומות של הגברים האמיתיים, מעמידי העולם כולו, 'האברכים'... בסיום השנה הראשונה, שהיתה הכי מפרכת, בעמידה בהספקים של הכולל ושל העלון השבועי [כתיבתו הדפסתו וחלוקתו], העלון הוסב למהדורה חודשית וצבעונית בדפי כרומו, בכמות של 5000 עלונים, בעלות חודשית השווה לארבעה שבועות... כך בשינוי קטן, הצלחנו באותו מאמץ ועלות, להשיג תועלת כפולה ומכופלת... כאשר עוסקים בצרכי ציבור, הדבר החשוב ביותר הוא לא להתייאש, וכדברי רבי ישראל סלאנטר זצ"ל "העוסק בצרכי ציבור חייב לשנן לעצמו שלושה כללים ראשונים: א. לא לרגוז, ב. לא להתעייף ולהתייאש, שאין לך מחלה קשה מן היאוש, ג. ולא להיות קצר רוח ולרצות בגמר המעשה"... התחלת משהו? אל תיכנע!!

בכל חודש אתה אוסף חומר, מתוך שיעורים, ספרים ועלונים. מקטלג אותם לפי נושאים, ובעת עריכת העלון נשאר לך לסדר אותם למהלך רציף, עם מילות קישור מעניינות, והומור... במהלך הכתיבה אתה תמיד חושב על מגוון הקוראים, האם הם יתחברו לנושא, האם הנוסח מתאים ומביא לקריאה קולחת, האם המאמר מחזק, ולכן אני עורך מתקן ובודק את העלון עשרות פעמים, ונזהר מאוד על כל מילה... וגם בזה התבטא רבי ישראל סלאנטר זצ"ל ואמר "לא כל מה שחושבים יש להביע, לא כל מה שמביעים יש לכתוב, לא כל מה שכותבים יש להדפיס"...

אין ספור פעמים לקראת חתימת העלון, לא הייתי מרוצה כל כך, הרגשתי שעלון כזה לא ראוי לעלות על מכשף הדפוס, ואז בורא עולם מפתיע ושולח בראש 'משפט מפתח' או תיאור קטן שמשדרג את כל התוכן, ומשאיר אותי עם חיוך על הפנים בדרך לשליחת העלון לדפוס, ועם מוסר השכל, ש'העלון לא בידיים שלי'. כך כששואלים אותי 'זה העלון שלך?', קשה לי לענות 'כן', כי מקסימום אני העורך [ואפילו לא]...

נוסף לכך, מהעלונים שהכי לא ציפיתי, קיבלתי תגובות מיוחדות... פתאום אתה מגלה שמגידי שיעור משתמשים בעלונים, וכן שיש

עלון המאה... בחודש האחרון, תהו קוראי העלון, 'מה הוא הולך לכתוב בעלון המאה?', 'מה הוא כבר מכין לנו?'... אז זהו, שאני תהיתי והרהרתי על זה יותר מכולם, והגעתי למסקנה, שיש לשתף את

הקוראים בהשגחה הסובבת את העלון. על כן, נשתף, נוסף תובנות ובד בבד נשלב מדברי רבותינו...

אין חולק, הכל בהשגחה, כולל העלון, ובפרט זיווגו של אדם, שכן יש לכך מקורות מהתנ"ך, כמו שאמרו חז"ל (מ"ק יח.) "מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים מה' אשה לאיש". אך התמיהה זועקת, אם הכל מתנהל בהשגחה פרטית של בורא עולם, אם כן מה הצורך בראיות מהתנ"ך ללמד שיש השגחה בזיווגו של האדם? ביאר האדמו"ר החידושי הר"ם מגור זיע"א, רוב הגברים נושאים אשה משלוש סיבות עיקריות, ואלו הן ממון, ייחוס ונוי. אלא שסוף כל גבר לגלות שהבחירה לא היתה שלו אלא של 'המזווג זיווגים', שהחליט שיישא דוקא אשה זו ולא אחרת. ויש לכך מקור בתורה, שכן לבן ובתואל הסכימו להשיא את רבקה ליצחק מחמת ייחוס משפחה וסופם שהודו ואמרו "מה' יצא הַדָּבָר" (בראשית כד, ט). וכן בנביא, נאמר ששמשון רצה לשאת פלשתית מחמת הנוי, ואומר הכתוב "וְאֶבְיוּ וְאָמוּ לֹא יָדְעוּ כִּי מֵה' הָיָא" (שופטים יד, ט). וכן בכתובים, נאמר גבי הנושא אשה מחמת ממון, "בַּיַּת נְהוֹן נִחַלְתָּ אֲבוֹת וּמֵה' אֲשֶׁה מִשְׁפָּלָת" (משלי יט, טז). כך שהכל בהשגחה, אלא שבעניין הזיווג סוף כל אדם להודות שאשה זו מיועדת לו מן שמיא...

קודם כל, נדגיש, שהעלון נוצר בסך הכל מפירגון. בתחילה לא היה לי אפילו שמץ מחשבה לכתוב מאמרים עלונים וכדו'. זה התחיל מחבר ששמע דרשה נהנה ואמר 'מתאים לך לכתוב עלון', לא יודע אם התכוון לכך באמת, אך חברי הכולל ששמעו את הרעיון נרתמו בכל הכח לתרום את חלקם בהדפסה, בהפצה ובתוספת עוד נדבך של פירגון. ראו איזה זיכוי הרבים עצום יכול לצאת מפירגון אחד קטן... שאל האדמו"ר מליובאוויטש זצ"ל, מדוע לבו של אדם נמצא בצד שמאל, הרי בכמה מקומות ראינו בחז"ל שישנה חשיבות דוקא לצד ימין, 'ימין ה' רוממה ימין ה' עֲשֶׂה חֵיל" (תהלים קיח, טו), וכן שיש לקיים את המצוות בימין, ולברך על המאכלים באחיזתם ביד ימין (ש"ע א"ח ס"ו לו ס"ד), אם כן מדוע הקב"ה ברא את הלב דוקא בצד שמאל? וענה הרב, שאמנם ביחס לגופו של האדם הלב נמצא בצד שמאל, אבל ביחס לזה שבא ממול, הלב מצד ימין. לומר לך, שהלב שלך לא נועד בשבילך, אלא בכדי לתת אותו לאחר, לתת את כל כולך לזולתך (צידה לדרך לרב דן צרפתי שליט"א)...

כבכל העלונים, כתבנו בעלון, שכל מי שיש לו הערה או הארה יכול לפנות אליי בטלפון או במייל. למרבה הפלא, הפניות הראשונות שקיבלתי לא היו הערות אלא תלונות, על המאמר, על הכותרת ואפילו על הסיפור, בשעה שמכיוון החברים הפירגונים המשיכו

מנויים לעלון מעבר לים, שעד עכשיו לא ידעת עליהם... **כי אתה את שלך עושה, בתוך הבית, ולא יודע לאן זה יגיע...**

כך זה היה אצל הגר"א, הגאון רבי אליהו מוילנא זצ"ל, שכל מה שכתב היה לעצמו, בסגנון של הערות קצרות על גליונות הספרים שלמד בהם, אלא שכל הערה טומנת בחובה עולם מלא, כל דיבור עמוק וחדש, מדויק להפליא, חודר ונוקב עד התהום ברמזים דקים. ביאר הגאון שכך דרכו, משום שזו הלכה פסוקה "וְדַבְרִים שְׁבַעַל פֶּה אֵי אֶתָּה וְשֵׁאֵי לְאִמְרָן בְּכֶתֶב", ורק כדי שלא תשתכח תורה מישראל התיירו לכתוב תורה שבעל פה (גיטין ס), אבל כמובן שעד כמה שאנו יכולים למעט בכתיבה, עדיף. לטענתו, בשיטה זו נהגו כמה מחכמי המשנה, שהיו רושמים להם לזכרון כמה הלכות מחודשות, והביא דוגמא לכך מהגמרא בברכות (מ), "אמר רב הונא: תשעה וארון מצטרפים [לעשרה למנין, והקשתה הגמרא] וארון גברא הוא [וכי ארון נחשב לאדם]? אלא אמר רב הונא: תשעה נראין כעשרה מצטרפין [כיון שאין בני אדם מבחינים כל כך בין עשרה לתשעה, לכן גם תשעה נחשבים למנין]. אמר רב אמי: שנים ושבת מצטרפין [לשלושה לזימון], אמר ליה רב נחמן: ושבת גברא הוא [וכי השבת זה אדם, שייחשב בכדי להשלים זימון]? אלא אמר רבי אמי: שני תלמידי חכמים המחדידין זה את זה בהלכה מצטרפין [ונחשב כאילו הם שלושה]". ולכאורה הדברים תמוהים, שכן אם רב הונא ורבי אמי הסבירו שכל ההיתר הוא בתשעה הנראים כעשרה וכן בשני תלמידי חכמים, אם כן מדוע בהתחלה הם אמרו 'ארון ושבת'? אלא שחובה לומר שכך היה דרכם, לכתוב בקיצור, בראשי תיבות, רב הונא כתב "תשעה וארון" וכוונתו היתה, תשעה בני אדם ו'א' אחד ר'ואה ו'אינו נ'ראה מצטרפין. וכן רבי אמי כתב לעצמו "שנים ושבת" וכוונתו היתה, שני תלמידי חכמים ו'ש'יעוסקים ב'ת'ורה מצטרפין (ש"י המאה)... הפלא ופלא...

גם עלון קטן צריך מימון... היתה תקופה בה החלטתי לפרוש, בליט ברירה ובלב שבור. והנה, בורא עולם חשב אחרת, ושלה אל ביתי בן משפחה מחו"ל, הוא ישב אצלי ובין דבריי הזכרתי שהיה עלון וכעת הוא הופסק. בעת שליויתי אותו לתחנת האוטובוס, הוא עצר והתעניין מה העלות של העלון שהוצאתי, וביקש שלא אפסיק, והוא יסדר את הענין הכספי... ברגע אחד הוקל מעליי העול הכספי... **כי מזונו של אדם מוכן לו...** כתב האברבנאל, שכאשר מבקעים כריסו של דג ומוצאים בו דג בלוע, הוא נח במעי הבלוע כשראשו של הבלוע הוא בכיוון זנבו של הבלוע, כך מוכח שאין דרכו של דג לרדוף אחר מזונו, אלא הדג הבלוע מזדמן ישירות אל פיו מן הכיוון הנגדי. האדמו"ר מאוסטרובצא, רבי מאיר יחיאל הלוי זיע"א, הוסיף שיש ללמוד מכך דבר נוסף, כי אילו הדג היה מתחכם ובלוע את הדג הנרדף מלאחריו, הרי שהבלוע היה נחנק, כיון שהסנפירים היו ננעצים בגרונו של הבלוע, אולם כאשר הדג הנבלע הוא זה שבא מן הכיוון הנגדי, הרי מדרך הטבע מתכווצים להם הסנפירים ונסגרים מאליהם, ואין בהם כדי להזיק, וכך, הוסיף האדמו"ר, גם בפרנסתו של אדם, לפעמים האדם רודף להשיג דבר מסוים, אך אינו מבין שזה רק יזיק לו וייתקע לו בגרון, ואילו מה שמזומן לו משמים, נכנס לתוך פיו חד וחלק. אשרי הזוכה לכך, ואשרי המבין את זה...

כך למעשה, העלון המשיך, אך גם כאן זה לא עצר... אחד מרבני השכונה, פנה אליי וביקש לקנות את כל העלונים הראשונים, זה יכול להוסיף לו הרבה לדרשות, ומכאן **נצנץ הרעיון לאגד את העלונים לספר**, רעיון שרקם עור וגידים, או ליתר דיוק, דפים וכריכה... נו, נו... **זהו סיפורו של עלון, שמעלה בכל חודש לכם ולי נקודה למחשבה...**

בורת הברית

שבעוברו דרך הסלון הוא ראה שבמזנון מונחים חנוכייה מרהיבה ולצידה סמלים נוצריים ר"ל, הרב המשיך ופתח את דלת המרפסת. לאחר רגע של התאוששות, הרב שואל את הבחור "מניין לך שקוראים לי גבריאל, מהיכן אתה מכיר אותי?", "האמת היא שאני לא מכיר אותך, פשוט צעקתי לשכן שלי 'גבריאל' שגר מתחתיי שיבוא לפתוח את הדלת, בתקווה שהוא ישמע". הרב גבריאל הבין שמשוהו מיוחד מתרחש כאן, שכן אתמול בלילה בחלומי, ראה את אמו קוראת לו 'גבריאל, גבריאל', ועתה שיער שיש קשר בין הקריאה שלה לקריאה של הבחור. הרב פתח עמו בשיחה, בעיקר בכדי להבין את ה'כלאיים' שבמזנון, של החנוכייה וסמלי הנצרות, כך גילה הרב שאמו יהודיה בעוד אביו גוי. הבחור הוסיף, שמגיל קטן הוא הבין שהוא יהודי, ורצה לעבור ברית מילה, אלא שהוא לא העז, כי היה לו פחד מאביו. הרב שהבין את יד ההשגחה, סיפר לו שהוא מוהל ומיד זרק רעיון "תסכים לעשות עכשיו ברית מילה?". למרבה הפלא, הבחור היה יותר נחוש מהרב, ומיד אמר, "בטח, בדיוק עכשיו ההורים שלי יצאו לחופשה". מפאת גילו, יש צורך בהשגחה כירורגית, על כן מיד הרב שלף את כרטיס הביקור של הרופא הכירורג, שקיבל אך לפני שעה קלה. הרופא, בתוך חצי שעה אירגן חדר ניתוח לברית, ואף סייע בכל הנדרש... כך זכה יהודי נוסף להיכנס לבריתו של אברהם אבינו, כי בורא עולם לא עוזב אף יהודי, עליו נאמר "וְחָשַׁב מִחֲשָׁבוֹת לְבַלְתִּי יִדָּח מִמֶּנּוּ נֶדְחָח" (שמואל ב, יד)...

הרב גבריאל גברא זצ"ל ששימש כרב בארגנטינה, עלה לישראל וכיהן כראש קהילת יוצאי אמריקה הדרומית בארץ הקודש, כמו כן הרב היה למורה-צדק בשכונת בית וגן בירושלים, ומרבני ישיבת קול יעקב. מבין מכלול כישוריו של הרב, הוכר הרב כמוהל מומחה, וכך זכה למול יהודים רבים, אף כאלו הרחוקים ממושגי היהדות. באחד הימים הרב מקבל שיחת טלפון מיהודי בספרד, "כבוד הרב, נולד לי בן, ואני מבקש שתבוא למול אותו". הרב ניסה להסביר שזה דורש מאמצים רבים, בפרט שישנם עוד מוהלים טובים אחרים באזור. אלא שהיהודי התעקש, "שהרב יידע, אם הרב לא ימול, אני לא מוסר את התינוק לשום מוהל, אני לא סומך על אף אחד חוץ ממך", הרב 'קלט' את הרמה הדתית של הבחור, והבין שזה לא סתם איום, וכך ניצבו רגלי הרב בספרד. בינתיים הרב הספיק לקבל הזמנה לברית נוספת, כך תיכנן הרב לנסוע לאחר הברית של מיודענו לברית הנוספת. בברית הראשונה הרב פגש ברופא כירורג, שהתרשם מאוד מאופיו וזריזותו של הרב גבריאל זצ"ל, ונתן לו כרטיס ביקור שלו. אחרי הברית נכנס הרב למונית בדרך לעיר סמוכה, לברית הנוספת. לאחר שלושת רבעי שעה של שוטטות ברחבי העיר, בחיפוש אחר הברית, הנהג הציע לרב לרדת ולחפש רגלית את הברית, שכן בינתיים ה'מונה דופק'. הרב ירד בתחנת אוטובוס, ולפתע שומע את שמו "גבריאל! גבריאל!", הרב הרים ראשו וגילה בחור כבן שבע עשרה עומד במרפסת ביתו וממשיך לצעוק "נתקעתי במרפסת, היכנס לבית ופתח לי את דלת המרפסת מבפנים!". הרב עלה לבית, פתח את הדלת, אלא